

วิธีดำเนินการวิจัย

กลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยนี้ศึกษาจากกลุ่มตัวอย่าง 4 ระดับ คือ

1. ระดับมหาวิทยาลัย จำนวน 11 แห่ง โดยเลือกกลุ่มตัวอย่างเฉพาะคณะที่มีแผนกหรือภาควิชาจิตวิทยา และคณะที่มีการเรียนการสอนวิชาทางจิตวิทยาทั้งหมดมี 37 คณะ

2. ระดับวิทยาลัย จำนวน 46 แห่ง ซึ่งเลือกกลุ่มตัวอย่างเฉพาะที่มีการเรียนการสอนวิชาทางจิตวิทยามี¹

2.1 วิทยาลัยครู จำนวน 30 แห่ง

2.2 วิทยาลัยอาชีวศึกษา จำนวน 9 แห่ง

2.3 วิทยาลัยเอกชน จำนวน 7 แห่ง

3. ระดับโรงเรียนมัธยมศึกษา จำนวน 293 โรงเรียน แยกเป็น

3.1 โรงเรียนในโครงการมี 2 โครงการ จำนวน 98 โรงเรียน มีโรงเรียนในโครงการโรงเรียนมัธยมแบบประสม (คมส.) จำนวน 26 โรงเรียน และโรงเรียนในโครงการพัฒนา โรงเรียนมัธยมสวนกุฎิมิภาค (คมก.) จำนวน 72 โรงเรียน

3.2 โรงเรียนรัฐบาล จำนวน 101 โรงเรียน เลือกโรงเรียนจากรายชื่อโรงเรียนของกองการมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ปีการศึกษา 2518 ในส่วนกลางทั้งหมด 81 โรงเรียน และสวนกุฎิมิภาค จำนวน 20 โรงเรียน

3.3 โรงเรียนราษฎร์ จำนวน 94 โรงเรียน เลือกจากรายชื่อโรงเรียนของกองทะเบียนและสถิติ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ปีการศึกษา 2518 ในส่วน-

---

¹จำนวนที่ได้จากกองแผนงาน กรมการฝึกหัดครู และกรมอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ และหน่วยงานวิทยาลัยเอกชน ทบวงมหาวิทยาลัยของรัฐ ปีการศึกษา 2518.

กลางเขตละ 1 โรงเรียน จำนวน 24 โรงเรียน และในส่วนภูมิภาค จังหวัดละ 1 โรงเรียน จำนวน 70 โรงเรียน

4. ระบุโรงเรียนประถมศึกษา จำนวน 113 โรงเรียน เลือกจากรายชื่อโรงเรียน ของกองการประถมศึกษา กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ปีการศึกษา 2518 ในส่วน-กลางทั้งหมด 43 โรงเรียน และในส่วนภูมิภาค จังหวัดละ 1 โรงเรียน จำนวน 70 โรงเรียน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูล เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างที่จะศึกษามีจำนวนมากและกระจายอยู่ทั่วประเทศ และแบบสอบถามเป็นเครื่องมือที่ใช้ได้เหมาะสมในการเก็บข้อมูลในลักษณะตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยนี้

แบบสอบถามที่ใช้ได้สร้างขึ้นเป็นแบบให้กรอกข้อความลงในช่องว่าง โดยถามข้อมูลซึ่งจำเป็นต้องให้เขียนตอบแบบสอบถามนี้จำแนกเป็น 3 ส่วน เพื่อเก็บข้อมูลเกี่ยวกับ

(ก) โปรแกรมหรือสาขาวิชาที่เปิดสอนทางจิตวิทยา และวิชาที่เปิดสอนทางจิตวิทยา

(ข) จำนวนอาจารย์ รวมทั้งระดับวุฒิ และสาขาวิชาที่สำเร็จการศึกษาทางจิตวิทยา และงานที่ปฏิบัติในสถาบันการศึกษา

(ค) ประเภทของงานที่ตองการใหนักจิตวิทยา และผู้ที่ปฏิบัติงานนั้นในปัจจุบัน

2. การสัมภาษณ์หัวหน้าแผนกหรือภาควิชาจิตวิทยา เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ เป็นรายละเอียดเพิ่มเติมมากขึ้น และการสัมภาษณ์บุคลากรในหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในเรื่องจำนวนตัวเลขและสถิติ รวมทั้งข้อมูลอื่น ๆ ที่จำเป็นต้องการวิจัยนี้

วิธีดำเนินการวิจัย

1. เก็บรวบรวมข้อมูลจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาพิจารณาประกอบในการสร้างแบบสอบถามและเลือกกลุ่มตัวอย่าง

2. สร้างแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลที่ตองการตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย และส่งไปยังกลุ่มตัวอย่างทางไปรษณีย์

3. เก็บรวบรวมข้อมูลและรายละเอียดเพิ่มเติมจากการสัมภาษณ์หัวหน้าแผนกหรือภาควิชาจิตวิทยา และบุคคลที่เกี่ยวข้องเพื่อนำมาประกอบในการวิเคราะห์ข้อมูล
4. วิเคราะห์ข้อมูล
5. เสนอผลการวิจัยในรูปแบบตารางและแผนภูมิ

การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลที่ได้จากการวิจัยนำมาวิเคราะห์จำแนกตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยคือ

1. จำแนกแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนตามสถาบันการศึกษาระดับต่าง ๆ แล้วคำนวณเทียบเป็นร้อยละ
2. จำแนกจำนวนและวุฒิของนักจิตวิทยาที่ทำงานอยู่ในสถาบันการศึกษาระดับต่าง ๆ แล้วคำนวณเทียบ เป็นร้อยละ
3. จำแนกจำนวนนักจิตวิทยาที่ทำงานอยู่ในสถาบันการศึกษาตามระดับวุฒิและสาขาวิชาที่สำเร็จการศึกษา แล้วคำนวณเทียบ เป็นร้อยละ
4. วิเคราะห์แยกประเภทของงานที่นักจิตวิทยาปฏิบัติในสถาบันการศึกษาระดับต่าง ๆ
5. วิเคราะห์งานที่ต้องการใช้นักจิตวิทยาในสถาบันการศึกษาแต่ละระดับ โดยศึกษาพิจารณาจากงานที่นักจิตวิทยาปฏิบัติอยู่ในปัจจุบัน และงานที่มีในสถาบันการศึกษา ซึ่งต้องการใช้นักจิตวิทยา
6. วิเคราะห์ประเภทของนักจิตวิทยาที่ต้องการจากลักษณะงานที่ต้องการใช้นักจิตวิทยาตามนิยามบทบาทและหน้าที่ของนักจิตวิทยาสาขาต่าง ๆ และลักษณะวิชาที่ต้องการใช้นักจิตวิทยาเพื่อสอน
7. คำนวณจำนวนนักจิตวิทยาที่ต้องการตามประเภทของงานจากสูตร และเกณฑ์กำหนด

(ก) การคำนวณจำนวนนักจิตวิทยาการแนะแนวที่ต้องการใช้สูตร

$$\text{จำนวนนักจิตวิทยาการแนะแนวที่ต้องการ} = \frac{\text{จำนวนผู้เรียนทั้งหมด}}{\text{จำนวนผู้เรียนตามเกณฑ์กำหนด}}$$

จำนวนผู้เรียนตามเกณฑ์กำหนด เป็นจำนวนผู้เรียนตามอัตราส่วนระหว่างจำนวน
นักจิตวิทยาการแนะแนวที่ทำงานเต็มเวลาต่อจำนวนผู้เรียน ซึ่งใช้เกณฑ์ดังนี้

ระดับโรงเรียนใช้เกณฑ์²

จำนวนนักจิตวิทยาการแนะแนว : จำนวนผู้เรียน = 1 : 450

ระดับมหาวิทยาลัยและวิทยาลัย เนื่องจากยังไม่มีเกณฑ์ที่กำหนดใช้ในประเทศไทย
และในทางปฏิบัติใช้เกณฑ์ของต่างประเทศ³ ผู้วิจัยจึงใช้เกณฑ์ของต่างประเทศในการวิจัย
คือ

จำนวนนักจิตวิทยาการแนะแนว : จำนวนผู้เรียน = 1 : 1000

(ข) การคำนวณจำนวนอาจารย์ทางสาขาจิตวิทยา

การคำนวณจำนวนอาจารย์ที่ต้องการทางสาขาจิตวิทยาใช้สูตร⁴

$$\text{จำนวนอาจารย์} = \frac{\text{จำนวนนิสิต} \times \text{จำนวนหน่วยกิต}}{\text{จำนวนหน่วยกิตเฉลี่ยทั้งปี} \times \text{จำนวนนิสิตตามเกณฑ์กำหนด}}$$

จำนวนนิสิตคือ จำนวนผู้เรียนวิชาทางจิตวิทยา

จำนวนหน่วยกิตคือ จำนวนหน่วยกิตของวิชาบังคับทางจิตวิทยา

จำนวนหน่วยกิตเฉลี่ยทั้งปี = 36 หน่วยกิต

²รายงานการประชุมของกองการมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ
เสนอหลักเกณฑ์การพิจารณาบุคลากรสำหรับการแนะแนว ปี พ.ศ. 2515 ต่อคุรุสภา ซึ่งรับ
เกณฑ์นี้ไว้ใช้ปฏิบัติในการบรรจุครูฝ่ายบริการคานแนะแนว (เอกสารยังไม่เผยแพร่).

³Kirk B., et. al. " Guidelines for University & College
Counseling Services," American Psychologist, 26 (1971), 585 - 589.

⁴ทบวงมหาวิทยาลัยของรัฐ, หลักเกณฑ์ในการคำนวณจำนวนอาจารย์ที่ต้องการใน
มหาวิทยาลัย ตามโครงการพัฒนามหาวิทยาลัยในแผนพัฒนาฯ ระยะที่ 4, พ.ศ. 2520 - 2524.

จำนวนนิสิตตามเกณฑ์กำหนด คือจำนวนนิสิตเต็มเวลาจากเกณฑ์อัตราส่วนระหว่าง
จำนวนอาจารย์ : จำนวนนิสิตเต็มเวลา ซึ่งได้กำหนดไว้ดังนี้

จำนวนอาจารย์ : จำนวนนิสิตเต็มเวลา

ระดับปริญญาเอกและปริญญาโท	=	1	:	5
ระดับปริญญาตรีสาขาวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี	=	1	:	10
ระดับปริญญาตรีสาขาสังคมศาสตร์	=	1	:	18
ระดับปริญญาตรีสาขาแพทยศาสตร์	=	1	:	4

หมายเหตุ สำหรับมหาวิทยาลัยรามคำแหง ในกรณีที่เป็นวิชาบังคับสำหรับนักศึกษาทุกคน
ใช้เกณฑ์ 1 : 38 เนื่องจากผู้เรียนมีจำนวนมาก และมีการใช้เทคโนโลยี
เขาช่วย

การเสนอผลการวิจัย

เสนอผลการวิจัยในรูปแบบตารางและแผนภูมิตามผลการวิเคราะห์ข้อมูล

